

Vergaderjaar 2024–2025

31 985

Buitenlands beleid en handelspolitiek

Nr. 101

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSHULP**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2025

Hierbij bied ik u het onderzoek aan van Wageningen *Social & Economic Research* naar de verwachte effecten van het EU-Mercosur akkoord op de Nederlandse economie, en specifiek op de landbouwsector. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de motie van het lid Kamminga c.s. van 31 januari 2024 (Kamerstuk 36 410 XVII, nr. 24).

Het onderzoek bestaat uit drie onderdelen, net als het eerder uitgevoerde onderzoek van 2020¹: een overzicht van de huidige Nederlandse handelsbetrekkingen met de Mercosur-landen (Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay), de verwachte effecten van het EU-Mercosur akkoord op de Nederlandse economie, en de verwachte effecten van het akkoord op de inkomsten van Nederlandse agrarische bedrijven.

Het huidige onderzoek, en daarmee ook de resultaten, zijn volgens Wageningen *Social & Economic Research* niet vergelijkbaar met het eerdere onderzoek. Het economisch onderzoeksmodel is aangepast, de doorrekening is gebaseerd op een andere tijdsperiode (het basisjaar in 2025 en voor volledige implementatie van het akkoord is uitgegaan van 2040, in plaats van de periode 2020–2035), en andere aannames gebaseerd op de context in 2024 zijn van toepassing. Zo zijn bijvoorbeeld bepaalde geopolitieke ontwikkelingen tot en met 2024, zoals de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne, wel meegenomen, maar de mogelijke impact van de verlegging van handelsstromen n.a.v. recente VS-tarieven niet. De doorrekeningen in het onderzoek zijn gebaseerd op het verschil tussen twee scenario's in 2040: het «*business as usual*» scenario en het scenario dat het EU-Mercosur akkoord volledig geïmplementeerd is.

Wageningen *Social & Economic Research* concludeert dat het EU-Mercosur akkoord over het geheel genomen positief is voor de Nederlandse economie. De verwachte bbp-groei is 0,02%, die in 2040

¹ Kamerstuk 31 985, nr. 68

gelijk staat aan EUR 239 miljoen. De Nederlandse export naar de Mercosur-landen, die momenteel 0,7% van de totale Nederlandse export bedraagt, neemt naar verwachting toe als gevolg van de verlaging van de importtarieven aan Mercosur-zijde. Dit geldt in het bijzonder voor de zakelijke dienstverlening, de maakindustrie (zoals machines) en de zuivelsector, met respectievelijk EUR 811 miljoen, EUR 482 miljoen en EUR 33 miljoen. Aan de import-zijde, die momenteel 1,7% van de Nederlandse import bedraagt, neemt de import van hoge kwaliteit rundvlees en pluimveevlees uit de Mercosur-landen naar verwachting toe met respectievelijk EUR 278 miljoen en EUR 137 miljoen. Voor o.a. deze landbouwproducten zijn in het EU-Mercosur akkoord quota afgesproken om de export naar de EU onder preferentiële tarieven te beperken, zoals in het onderzoek wordt toegelicht. Ondanks de afname in de handelsbalans voor sommige landbouwproducten, verwacht Wageningen *Social & Economic Research* dat de totale Nederlandse bilaterale handelsbalans met de Mercosur-landen voor alle goederen en diensten met EUR 879 miljoen zal toenemen.

Specifiek voor de landbouwsector verwacht Wageningen *Social & Economic Research* dat de Nederlandse export van bewerkt rundvlees, voornamelijk afkomstig van melkkoeien, meer zal concurreren met hoge kwaliteit rundvlees uit de Mercosur-landen op de Europese markt, wat zou kunnen leiden tot een Nederlandse productieafname van EUR 458 miljoen. Voor andere Nederlandse landbouwsectoren is sprake van een wisselend beeld, zo is de verandering in productiewaarde voor de zuivelsector positief. Verder blijkt uit de doorrekening dat de geraamde inkomenseffecten van het EU-Mercosur akkoord voor Nederlandse agrarische bedrijven in 2040, op basis van het inkomensgemiddelde in 2018–2023, licht negatief zijn, zoals voor vleeskalveren-, melkvee- en leghennenbedrijven, en in grotere mate voor vleesveebedrijven. In deze doorrekening wordt geen rekening gehouden met de effecten van mogelijke veranderingen in het gedrag van boeren, veranderingen in de prijs van land of kapitaal of structurele (internationale) veranderingen in de landbouwsector.²

Het kabinet neemt de bevindingen van dit onderzoek mee in de weging van het EU-Mercosur akkoord. Het kabinet zal hierin ook de uitkomsten van de economische analyse van de verwachte effecten van het EU-Mercosur akkoord op de Europese Unie, die momenteel wordt uitgevoerd door de Europese Commissie, evenals het onderzoek dat SEO Economisch Onderzoek uitvoert naar de verwachte effecten van het EU-Mercosur akkoord op de Nederlandse economie, meenemen. Deze onderzoeken zullen aan uw Kamer worden aangeboden zodra deze beschikbaar zijn.

Voorafgaand aan besluitvorming over het EU-Mercosur akkoord ontvangt uw Kamer een kabinetsappreciatie op basis van de concept teksten van het onderhandelaarsakkoord van 6 december 2024. Op 16 april jl. is de tekst van het buitenlandpolitieke en institutionele deel van het onderhandelaarsakkoord met de EU-lidstaten gedeeld, maar nog niet openbaar gemaakt. Naar verwachting worden de definitieve teksten van het

² Wageningen Social & Economic Research verricht ook jaarlijks onderzoek naar de inkomensramingen, zie voor de laatste versie: Ook in 2024 grote inkomensverschillen tussen sectoren in de land- en tuinbouw – WUR

EU-Mercosur akkoord rond de zomerperiode door de Europese Commissie aan de Raad voorgelegd ter besluitvorming. Besluitvorming zou dan plaats kunnen vinden in het najaar.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp,
R.J. Klever